

**Monitoring zawodów deficytowych
i nadwyżkowych
w końcu I –półrocza 2010 roku**

Powiat suwalski

Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach

I. Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych – jedno z badań rynku pracy – ma na celu przede wszystkim usprawnienie pracy urzędów pracy oraz innych instytucji prowadzących świadomą politykę rynku pracy. Systematyczne obserwowanie zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów ludzkich może usprawnić formułowanie ocen i prognoz, które są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkoleń dla bezrobotnych oraz systemu kształcenia zawodowego. Ocena i wnioski mogą mieć znaczący wpływ na system szkolnictwa zarówno w skali globalnej i lokalnej – mogą wpłynąć na zmianę i tworzenie nowych kierunków kształcenia, co miałyby zmniejszyć ryzyko pozostawania bez pracy absolwentów szkół.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że monitoringu nie należy jednak traktować jako kompletnej analizy rynku – dane na podstawie, której jest sporządzany dotyczą wyłącznie bezrobocia rejestrowanego. A przecież nie każdy, który pozostaje bez pracy rejestruje się w PUP, ani nie każda oferta pracy zostaje zgłoszona do PUP. Należy także podkreślić, że założenia monitoringu nie uwzględniają wielozawodowości człowieka, oraz faktu, że posiadane przez bezrobotnych kwalifikacje mogły ulec dezaktualizacji.

Dane na podstawie, których sporządzany jest monitoring pochodzą ze strony internetowej <https://mz.praca.gov.pl>, dotyczą miasta Suwałki i powiatu suwalskiego. Podstawą metodologiczną monitoringu jest przeprowadzeniu analizy ilościowej i jakościowej w oparciu o dane statystyczne.

II. Analiza bezrobocia według zawodów i grup zawodów w powiecie suwalskim w końcu I - półrocza 2010 roku.

W końcu I – półrocza 2010 roku na terenie powiatu suwalskiego było zarejestrowanych ogółem **1135 osób bezrobotnych**. Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych – 332 osoby, co stanowi 29,25% ogółu.

Tabela nr 1

Bezrobotni wg zawodów w powiecie suwalskim. Stan w końcu I – półrocza 2010 roku.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci	Bezrobotni powyżej 12 m-cy
"000000"	Bez zawodu	332	194	38	21
"522107"	Sprzedawca	46	39	0	14
"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	28	23	0	11
"512201"	Kucharz	26	23	0	6
"321208"	Technik rolnik	24	13	0	6
"914103"	Robotnik gospodarczy	24	3	0	9
"512202"	Kucharz małej gastronomii	23	20	0	5
"931301"	Robotnik budowlany	18	0	0	7
"743304"	Krawiec	17	16	0	5
"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	17	5	0	1

"741203"	Piekarz	15	7	0	4
"712102"	Murarz	14	0	0	2
"741201"	Cukiernik	13	12	1	3
"742204"	Stolarz	13	0	0	1
"311502"	Technik mechanik	12	0	0	1
"611190"	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	12	8	0	3
"742207"	Stolarz meblowy	11	3	0	2
"513301"	Opiekunka domowa	11	11	0	3
"742190"	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	11	2	0	1
"723306"	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	10	0	0	1
"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	10	9	0	2
"621201"	Ogrodnik terenów zieleni	10	9	0	4

"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	9	0	0	3
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	9	0	0	0
"244104"	Pedagog	9	7	1	0
"722204"	Ślusarz	9	0	0	3
"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	9	6	0	0
"722304"	Tokarz	8	0	0	1
"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	8	0	0	0
"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	8	0	0	0
"311209"	Technik ochrony środowiska	7	6	1	1
"247901"	Specjalista administracji publicznej	6	3	1	0
"512302"	Kelner	6	6	0	2
"311913"	Technik technologii odzieży	6	6	0	2
"222105"	Inżynier rolnictwa	6	3	5	0

"241102"	Ekonomista	6	5	3	1
"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	6	0	0	1
"913204"	Pomoc kuchenna	6	6	1	2
"413103"	Magazynier	6	3	0	1
Razem		1135	614	74	199

*W powyższej tabeli zostały przedstawione grupy zawodowe, w obrębie których bezrobotnych było 6 i więcej osób. **Ogół bezrobotnych w końcu I-półrocza 2010 roku w powiecie suwalskim wynosi 1135 osób.** Dane pochodzą ze strony internetowej: <https://mz.praca.gov.pl>.

Z analizy Tabeli nr 1 wynika, że w powiecie suwalskim dominują bezrobotni w zawodach: **sprzedawca** (4,05% ogółu bezrobotnych na terenie powiatu suwalskiego), **asystent ekonomiczny** (2,47%), **kucharz** (2,29%), **technik rolnik** (2,11%), **robotnik gospodarczy** (2,11%), **kucharz małej gastronomii** (2,03%), **robotnik budowlany** (1,58%), **krawiec** (1,50%), **robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym** (1,50%), **piekarz** (1,32%), **murarz** (1,23%), **cukiernik** (1,14%), **stolarz** (1,14%), **technik mechanik** (1,06%), **pozostali rolnicy produkcji roślinnej** (1,06%).

W I – półroczu 2010 roku w powiecie suwalskim kobiety w liczbie **614** stanowiły 54,10% ogółu bezrobotnych. Bez zawodu zarejestrowanych było 194 kobiety, co stanowi 31,60% ogółu kobiet.

W strukturze zawodowej zarejestrowanych kobiet dominują, takie zawody jak: **sprzedawca** (6,35% bezrobotnych kobiet), **asystent ekonomiczny** (3,74%), **kucharz** (3,74%), **kucharz małej gastronomii** (3,26%), **krawiec** (2,60%), **technik rolnik** (2,12%), **cukiernik** (1,95%), **opiekunka domowa** (1,79%), **pracownik biurowy** (1,46%), **ogrodnik terenów zieleni** (1,46%), **pozostali rolnicy produkcji roślinnej** (1,30%), **pedagog** (1,14%), **kelner** (0,98%), **technik ochrony środowiska** (0,98%), **technik technologii odzieży** (0,98%), **rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej** (0,98%), **pomoc kuchenna** (0,98%).

W I – półroczu 2010 roku najtrudniej było podjąć pracę osobom bez kwalifikacji zawodowych oraz bezrobotnym reprezentującym wyżej wymienione zawody czy grupy zawodowe. Bezrobocie dotyka najczęściej ludzi bez kwalifikacji zawodowych oraz o niskim poziomie wykształcenia i kwalifikacjach zawodowych. Należy podkreślić fakt, że ponad połowę bezrobotnych stanowią kobiety.

Powiat suwalski jest rejonem o niskim stopniu uprzemysłowienia i rozwoju. Na terenach gmin nie istnieją zakłady pracy, które byłyby w stanie wchłonąć nadwyżki zawodowe. Bezrobotni ci zmuszeni są do poszukiwania pracy w mieście Suwałki. Jednak, aby to robić muszą mieć stworzone odpowiednie warunki: wynagrodzenia, które będą motywować do podjęcia zatrudnienia i rekompensować koszty dojazdu czy wynajmu mieszkania oraz komunikacyjne – dobre połączenia autobusowe ze swego miejsca zamieszkania do potencjalnych zakładów pracy. Są to podstawowe problemy ludzi poszukujących pracy z terenu powiatu. Nie bez znaczenia jest także aktywność i chęć zmian, których osobom bezrobotnym najczęściej brakuje.

Bezrobotni reprezentują takie grupy zawodowe, jakie kierunki kształcenia zapewniał lokalny system edukacji oraz jakie miejsca pracy generuje rynek pracy. Nadwyżki zawodowe będą jeszcze bardzo

długo mieć wpływ na długość pozostawania bez pracy. Kształcenie techników ekonomistów, techników rolników, sprzedawców bez większych perspektyw na podjęcie pracy budzi zastrzeżenia. Należy także pamiętać, że posiadanie określonego zawodu nie jest jedyną determinantą zatrudnienia. Wprawdzie technicy rolnicy mogliby zostać wchłonięci przez indywidualne gospodarstwa rolne, jednak na tych terenach potrzeby te nie są tak duże. Zwykle ludzie ci wykorzystują swoje kwalifikacje w gospodarstwach rodzinnych. Praca ta nie jest zatrudnieniem i nie zabezpiecza ubezpieczenia zdrowotnego, bowiem nie zostaje nawiązany stosunek o pracę. Dlatego też osoby te rejestrują się w urzędach pracy.

Bezrobotni absolwenci

W I – półroczu 2010 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach zarejestrowanych było **74 absolwentów**, co stanowiło 6,52% ogółu osób bezrobotnych w powiecie. Bezrobotne absolwentki (52 osoby) stanowiły 70,27% ogółu absolwentów. W tej grupie zawodu i kwalifikacji zawodowych nie posiadało 38 absolwentów, tj. 51,35% ogółu absolwentów, w tym 24 kobiety, które stanowią 63,16% osób bez zawodu.

W populacji absolwentów najliczniejsze grupy zawodów to: **inżynier rolnictwa** (5 osób), **specjalista ds. rachunkowości** (4 osoby), **ekonomista** (3 osoby), **pielęgniarka** (2 osoby), **specjalista pracy socjalnej** (2 osoby),

Wśród bezrobotnych w powiecie absolwenci stanowią niewielki odsetek. Najwięcej spośród nich nie posiada kwalifikacji zawodowych są to: licealiści, gimnazjaliści oraz osoby kończące technika jednak nie posiadające prawa do wykonywania zawodu (brak zdanego egzaminu zawodowego). Należy zwrócić uwagę na rejestrację absolwentów w wyżej wymienionych zawodach. Z jednej strony może

świadczyć to o tym, że absolwentom trudno jest się odnaleźć na rynku pracy ze względu na brak doświadczenia, z drugiej – lokalny rynek pracy nie oferuje nowych miejsc pracy.

Długotrwale bezrobotni

Analizując czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych można stwierdzić, że zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy w powiecie suwalskim było **199 osób**, co stanowi 17,53% ogółu bezrobotnych, w tym 121 kobiet – 60,80%. Duży wpływ na długość pozostawania bez pracy miał brak zawodu. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych stanowią największy odsetek wśród osób długotrwale bezrobotnych to jest 10,55%, z czego kobiety stanowią 57,14%.

Zawody generujące długotrwale bezrobocie to: **sprzedawca** (14 osób), **asystent ekonomiczny (technik ekonomista)** (11 osób), **robotnik gospodarczy** (9 osób), **robotnik budowlany** (7 osób), **kucharz** (6 osób), **technik rolnik** (6 osób), **krawiec** (5 osób), **kucharz małej gastronomii** (5 osób), **ogrodnik terenów zieleni** (4 osoby), **piekarz** (4 osoby).

Napływ osób bezrobotnych

Potwierdzeniem powyższego opisu i analizy jest Tabela nr 2, przedstawiająca napływ bezrobotnych w powiecie suwalskim.

Tabela nr 2

Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie suwalskim w I - półroczu 2010.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
“000000”	Bez zawodu	390
“931301”	Robotnik budowlany	29
“522107”	Sprzedawca	27
“341902”	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	23
“512202”	Kucharz małej gastronomii	23
“723306”	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	22
“321208”	Technik rolnik	19
“742204”	Stolarz	16
“743304”	Krawiec	15
“512201”	Kucharz	15
“932104”	Robotnik pomocniczy w przemysle przetwórczym	14
“741203”	Piekarz	14
“247901”	Specjalista administracji publicznej	13
“611190”	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	13
“723105”	Mechanik samochodów osobowych	12
“914103”	Robotnik gospodarczy	11
“311502”	Technik mechanik	11
“241205”	Specjalista ds rachunkowości	11
“222105”	Inżynier rolnictwa	11
“741201”	Cukiernik	11
“712102”	Murarz	10
“742207”	Stolarz meblowy	10
“722204”	Ślusarz	10
“723106”	Mechanik pojazdów samochodowych	9
“341501”	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	8
“241102”	Ekonomista	8
“712302”	Stolarz budowlany	8

“621201”	Ogrodnik terenów zieleni	8
“311302”	Technik elektryk	8
“514102”	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	8
“419101”	Pracownik biurowy [zawód szkolny: Technik prac biurowych]	8
“742190”	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	8
“723304”	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	7
“513301”	Opiekunka domowa	7
“311204”	Technik budownictwa	7
“341403”	Organizator usług gastronomicznych [zawód szkolny: Technik organizacji usług gastronomicznych]	7
Razem		1133

*W powyższej tabeli zostały przedstawione grupy zawodowe, w obrębie których napływ bezrobotnych był równy 7 i więcej. Dane pochodzą ze strony internetowej: <https://mz.praca.gov.pl>.

W I – półroczu 2010 roku najwięcej rejestrowało się osób bez zawodu – **390 osób**. Wśród bezrobotnych dominowały osoby w poszczególnych zawodach: **robotnik budowlany, sprzedawca, asystent ekonomiczny (technik ekonomista), kucharz małej gastronomii, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych, technik rolnik, stolarz, krawiec, kucharz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, piekarz, specjalista administracji publicznej, pozostali rolnicy produkcji roślinnej, mechanik samochodów osobowych.**

III. Analiza ofert pracy według zawodów w powiecie suwalskim w I – półroczu 2010 roku.

Tabela nr 3

Oferty pracy wg zawodów w powiecie suwalskim w I – półroczu 2010 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu 2010
“914103”	Robotnik gospodarczy	29
“522107”	Sprzedawca	18
“419101”	Pracownik biurowy [zawód szkolny: Technik prac biurowych]	18
“346103”	Opiekunka środowiskowa	17
“931203”	Robotnik drogowy	13
“713601”	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	13
“931301”	Robotnik budowlany	10
“343101”	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	7
“513301”	Opiekunka domowa	5
“513102”	Opiekunka dziecięca	5
“222101”	Doradca rolniczy	4
“833204”	Operator sprzętu do robót ziemnych	3
“913204”	Pomoc kuchenna	3
“742302”	Pilarz	3
“512302”	Kelner	3
Ogółem		194

*W powyższej tabeli zostały wykazane grupy zawodowe, w obrębie których liczba ofert pracy była równa 3 i więcej. Ogółem ofert pracy, jakie napłynęły do PUP w powiecie suwalskim w I – półroczu 2010 było **194**. Dane pochodzą ze strony internetowej: <https://mz.praca.gov.pl>.

Z analizy danych zawartych w Tabeli nr 3 wynika, że w I – półroczu 2010 roku do PUP wpłynęło **194 ofert pracy** z powiatu suwalskiego.

Najwięcej ofert pracy było w następujących zawodach: **robotnik gospodarczy, sprzedawca, pracownik biurowy (technik prac biurowych), opiekunka środowiskowa, robotnik drogowy, monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, robotnik budowlany.** W znacznej części były to oferty prac subsydiowanych, tj. staż zawodowy, roboty publiczne, prace interwencyjne.

IV. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie suwalskim w I – półroczu 2010 roku.

1. **Zawody deficytowe** - zawody, na które istnieje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie;

W powiecie suwalskim zawodami deficytowymi w I – półroczu 2010 roku były: **opiekunka środowiskowa, monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, robotnik drogowy, robotnik gospodarczy, pracownik biurowy (technik prac biurowych), pracownik administracyjny (technik administracji).**

Tabela nr 4

Zawody deficytowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2010 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2010 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej I-półroczu 2010 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"346103"	Opiekunka środowiskowa	2,8333	0,6667	-2,1667	4,2500
"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	2,1667	0,6667	-1,5000	3,2500
"931203"	Robotnik drogowy	2,1667	0,6667	-1,5000	3,2500
"742302"	Pilarz	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
"914103"	Robotnik gospodarczy	4,8333	1,8333	-3,0000	2,6364
"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	1,1667	0,500	-0,6667	2,3333

"419101"	Pracownik biurowy [zawód szkolny: Technik prac biurowych]	3,0000	1,3333	-1,6667	2,2500
"711301"	Kamieniarz	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
"512302"	Kelner	0,5000	0,3333	-0,1667	1,5000

*Dane pochodzą ze strony internetowej: <https://mz.praca.gov.pl>.

2. Zawody nadwyżkowe - zawody, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie;

Zawodami nadwyżkowymi w powiecie suwalskim w I –półroczu 2010 roku były: **robotnik budowlany, sprzedawca, kucharz, piekarz, ślusarz, fryzjer, opiekunka domowa, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych.**

Tabela nr 5

Zawody nadwyżkowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2010 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2010 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w I-półroczu 2010 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
"512201"	Kucharz	0,1667	2,5000	2,3333	0,0667
"741203"	Piekarz	0,1667	2,3333	2,1667	0,0714
"722204"	Ślusarz	0,1667	1,6667	1,5000	0,1000

"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	0,1667	1,3333	1,1667	0,1250
"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1667	1,1667	1,0000	0,1429
"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,1667	0,8333	0,6667	0,2000
"413103"	Magazynier	0,1667	0,8333	0,6667	0,2000
"931301"	Robotnik budowlany	1,6667	4,8333	3,1667	0,3448
"522107"	Sprzedawca	3,0000	4,5000	1,5000	0,6667
"513301"	Opiekunka domowa	0,8333	1,1667	0,3333	0,7143

*Dane pochodzą ze strony internetowej: <https://mz.praca.gov.pl>.

V. Podsumowanie

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I – półroczu 2010 roku w powiecie suwalskim pokazuje, że od kilku lat utrzymuje się stała tendencja charakterystyczna dla lokalnego bezrobocia i rynku pracy. W strukturze zawodowej osób bezrobotnych dominują te same grupy zawodowe, którym z roku na rok coraz trudniej powrócić na rynek pracy z uwagi na wiek i dezaktualizację umiejętności zawodowych. Wpływające z terenu powiatu oferty pracy w głównej mierze są ofertami tworzonymi przy udziale Funduszu Pracy. Warto zwrócić uwagę na spadek ilości zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów.

Monitoring sporządziła: Magdalena Turczyńska